

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Alkollü ve Alkolsüz İçecekler

ALKOLLÜ VE ALKOLSÜZ İÇECEKLER

Tablo 1. Alkollü ve Alkolsüz İçeceklerin Gümrük Tarife Pozisyonları

Ürün Adı	GTP	
Alkolsüz İçecekler		
Mineral ve Gazlı Sular	2201	
Meşrubat	2202	
Alkollü İçecekler		
FERMENTE ALKOLLÜ İÇKİLER		
- Biralar	2203	
- Şaraplar	2204	
- Aromatize Şaraplar	2205	
- Diğer Fermente Alkollü İçkiler	2206	
DİSTİLE ALKOLLÜ İÇKİLER		2208

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Alkollü ve alkolsüz içecekler sektörü çok geniş bir ürün yelpazesine sahip bulunmakla birlikte, tüm ürünler İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde "Meşrubat, Alkollü İçkiler ve Sirke" başlığı altında 22'nci fasılda yer almaktadır.

DÜNYA TİCARETİ

Dünya alkollü ve alkolsüz içecekler ihracatı 2022 yılında önceki yıla göre değer bazında %5,43 artarak 131,4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bu ihracatın %24'ünü oluşturan alkolsüz içecekler ihracatı 31,4 milyar ABD doları ve %76'sını oluşturan alkollü içecekler ihracatı 100 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Başlıca Ürünler İtibarıyla Dünya Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İhracatı (1.000 ABD \$)

GTP	Ürün Adı	2019	2020	2021	2022	2022 Pay (%)
2202	Meşrubat	21.920.409	22.458.353	26.536.265	27.090.054	20,59
2201	Mineral ve Gazlı Sular	4.096.093	3.790.357	4.142.932	4.337.130	3,29
	Alkolsüz İçecekler	26.016.502	26.248.710	30.679.197	31.427.184	23,88
2204	Şaraplar	35.882.640	34.325.235	40.943.009	39.789.137	30,25
2208	Distile Alkollü İçkiler	34.371.775	29.330.296	36.913.569	41.185.006	31,31
2203	Biralar	15.766.990	15.181.682	16.558.692	16.526.584	12,56
2206	Diğer Fermente Alkollü İçkiler	1.520.939	1.814.766	2.151.143	1.898.661	1,45
2205	Aromatize Şaraplar	550.169	577.124	674.338	716.654	0,55
	Alkollü İçecekler	88.092.513	81.229.103	97.240.751	100.116.042	76,12
Toplam	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	114.109.015	107.477.813	127.919.948	131.543.226	100,0

Kaynak: International Trade Centre (Trade Map)

Değer bazında %2,4 artarak, 31,4 milyar ABD dolarına ulaşan 2022 yılı dünyada alkolsüz içecekler ihracatının %86,2'sini (27 milyar ABD doları) meşrubat ve 13,8'ini (4,3 milyar ABD doları) mineral ve gazlı sular oluşturmaktadır.

Dünyada meşrubat ihracatı yapan ülkeler arasında 2022 yılında ilk sırada Avusturya (3,5 milyar ABD doları) yer almaktadır. Bu ülkeyi Almanya (2,3 milyar ABD doları), Hollanda (2,2 milyar ABD doları), İsviçre (1,8 milyar ABD doları) ve Tayland (1,5 milyar ABD doları) izlemektedir. Türkiye ise %1,25 pay ve 338 milyon ABD doları ihracat ile dünya meşrubat ihracatında 19 uncu sırada yer almaktadır. 2022 yılında 27 milyar ABD doları olarak gerçekleşen dünya meşrubat ithalatında %13,6 pay ile ABD (3,6 milyar ABD doları), %7,21 ile Almanya (1,94 milyar ABD doları) ve %7,08 ile İngiltere (1,90 milyar ABD doları) ilk üç sıradadır. Bu ülkeleri, %4,04 pay ile Fransa (1 milyar ABD doları), %3,7 pay ile Kanada, %3,6 pay ile Hollanda takip etmiştir.

Dünya içme suyu ihracatı, 2022 yılında bir önceki yıla göre değer bazında %4,6 oranında artarak 4,3 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Dünya ihracatında %20,7 pay ile Fransa ilk sırada yer alırken, bu ülkeyi Çin (%16,9), İtalya (%16) ve Belçika (%5,5) takip etmekte ve

Türkiye’de (%1,6) 69 milyon ABD doları ihracat ile 13 üncü sıradadır. En önemli ithalatçı ülkeler ise 4,5 milyar dolarlık içme suyu ithalatının %22,6’sını 1 milyar ABD doları ile gerçekleştiren ABD ve %14,5’ini 657 milyon ABD doları ile yapan Hong Kong’dur. Belçika, Almanya ve İngiltere ise sırasıyla bu ülkeleri izleyen ülkelerdir.

Dünya alkollü içecekler dış ticaretinde ilk sırada distile alkollü içkiler (viski, likör, votka, vb.) yer almaktadır. Bu ürünü, şarap ve bira izlemektedir. Toplam alkollü içecekler dış ticaretinin büyük bir kısmını Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere gelişmiş ülkelerin kendi aralarında yaptığı ticaret oluşturmaktadır.

Tablo 3. Başlıca Ürünler İtibarıyla Dünya Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İthalatı (1.000 ABD \$)

GTIP	Ürün Adı	2019	2020	2021	2022	2022 Pay (%)
2202	Meşrubat	20.921.804	21.718.112	25.617.610	26.953.199	19,99%
2201	Mineral ve Gazlı Sular	4.324.301	3.907.960	4.310.914	4.528.731	3,36%
	Alkolsüz İçecekler	25.246.105	25.626.072	29.928.524	31.481.930	23,35%
2204	Şaraplar	36.787.739	35.111.364	41.479.714	41.049.440	30,45%
2208	Distile Alkollü İçkiler	33.939.581	29.957.541	37.126.212	42.222.883	31,32%
2203	Biralar	16.588.313	15.695.527	17.246.507	17.366.939	12,88%
2206	Diğer Fermente Alkollü İçkiler	1.523.452	1.728.032	1.957.855	1.887.716	1,40%
2205	Aromatize Şaraplar	607.862	674.329	887.180	821.813	0,61%
	Alkollü İçecekler	89.446.947	83.166.793	98.697.468	103.348.791	76,65%
Toplam	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	114.693.052	108.792.865	128.625.992	134.830.721	100,0

Kaynak: International Trade Centre (Trade Map)

Dünyada 2022 yılı alkollü içecekler ihracatı değer bazında %2,8 artarak, 100 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu ihracatın %30’unu şaraplar, %31’ini distile alkollü içkiler, %12,5’ini bira, %1,45’ini diğer fermente alkollü içkiler ve %0,5’sini aromatize şaraplar oluşturmaktadır.

Dünya şarap ihracatı 2022 yılında 39,7 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu ihracatın %32,5'i olan 12,9 milyar ABD dolarını Fransa, %20,8'i olan 8,2 milyar ABD dolarını İtalya, %8'i olan 3,1 milyar ABD dolarını İspanya gerçekleştirmiştir. Bu ülkeyi %4,8 pay ve 1,9 milyar ABD doları ihracat ile Şili, %3,8 pay ve 1,5 milyar ABD doları ihracat ile Avustralya izlemektedir. Türkiye 13 milyon ABD doları ile 53'üncü sırada yer almaktadır.

Aynı yıl 41 milyar ABD doları olarak gerçekleşen dünya şarap ithalatında en fazla ithalatı 7,6 milyar ABD doları ile ABD (%18,7), 5 milyar ABD doları ile İngiltere (%12,3) ve 2,9 milyar ABD doları ile Almanya (%7,1) yapmıştır. Kanada, Japonya, Hollanda, Çin ve Belçika ise dünya ithalatında öne çıkan diğer başlıca ülkelerdir.

Distile alkollü içkiler dış ticaretinin büyük kısmı gelişmiş ülkelerce gerçekleştirilmektedir. 2022 yılında 41,1 milyar ABD dolarlık dünya ihracatının %22,7'ini İngiltere, %14,9'ini Fransa gerçekleştirmiş, Meksika (%10,3), ABD (%5,9) ve Singapur (%4,9) bu ülkeleri takip eden en önemli ihracatçılardır. Türkiye 47,7 milyon ABD doları ihracat ve %0,1 pay ile 50 inci sırada yer almaktadır. 2021 yılında en fazla distile alkollü içecek ithal eden ülkeler 12,8 milyar ABD doları ithalat ile ABD ve 2,3 milyar ABD doları ithalat ile Çin'dir. Singapur, Almanya, Fransa, İngiltere ve Kanada ise diğer önemli ithalatçılardır.

Dünya bira ihracatı 2022 yılında 16,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu ihracatta ilk sırada %33,2 pay ile Meksika (5,4 milyar ABD doları) yer alırken, bu ülkeyi %12,3 ile Hollanda (2 milyar ABD doları), %10,2 ile Belçika (1,6 milyar ABD doları) ve %7,3 ile Almanya (1,2 milyar ABD doları) takip etmektedir. Türkiye %0,4 pay ve 60 milyon ABD doları ihracat ile 29 uncu sıradadır. Aynı yıl 17,3 milyar ABD dolarlık dünya bira ithalatında ise 7 milyar ABD doları ve %40,6 pay ile ABD ilk sırada yer almaktadır. Diğer önemli bira ithalatçısı ülke ise 1 milyar ABD doları ve %5,8 pay ile Fransa'dır. Çin, İtalya, İngiltere, Hollanda, Almanya ve Kanada diğer önemli ithalatçı ülkelerdir.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

Üretim

Türkiye, içme suyu ve maden suları açısından zengin kaynaklara sahip bir ülkedir. Ticari olarak içme suyu sektörü, ambalajı geri dönüşümlü ve geri dönüşümsüz sular ile maden sularını kapsamaktadır. Alp-Himalaya organik kuşağında bulunması hasebiyle Türkiye, maden suları açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Türkiye'deki maden sularının mineral konsantrasyonları oldukça yüksektir.

Yabancı ortaklı firmaların da faaliyette bulunduğu gazlı meşrubat sektöründe modern teknolojiler kullanılarak üretim gerçekleştirilmektedir. En fazla üretimi yapılan gazlı içecekler; kolalı, meyveli ve aromalı içeceklerdir.

Türkiye bira üretiminin büyük bölümü yurt içi tüketim amaçlı gerçekleştirilmekte ve kişi başına tüketime bağlı olarak üretimin de arttığı görülmektedir. Turizm sektöründeki gelişmeler de diğer içeceklerde olduğu gibi bira üretimini etkilemektedir. Şarap üretimi daha çok Marmara-Trakya, Ege ve İç Anadolu Bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Sektörde klasik üretim tesisleri ile birlikte, modern üretim tesisleri de faaliyet göstermektedir.

İçki sektöründe Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde 20.01.2001 tarihinde yürürlüğe giren yasa ile distile alkollü içkiler başta olmak üzere bazı alkollü içkilerin üretim, ithalat ve ihracatındaki devlet tekeli ortadan kaldırılmıştır.

İhracat

Ülkemiz alkollü ve alkolsüz içecekler ihracatı 2022 yılında önceki yıla göre değer bazında %22,1 artarak 530,8 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Bu ihracatın %76,9'unu oluşturan alkolsüz içecekler ihracatı 408,4 milyon ABD ve %23,1'ini oluşturan alkollü içecekler ihracatı 112,4 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4. Başlıca Ürünler İtibarıyla Türkiye'nin Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İhracatı

GTP	Ürün Adı	2020		2021		2022	
		1000 L	1.000 \$	1000 L	1.000 \$	1000 L	1.000\$
2202	Meşrubat	306.921	191.155	427.294	279.507	443.608	338.883
2201	Mineral ve Gazlı Sular	369.843	51.460	385.574	58.439	387.813	69.540
	Alkolsüz İçecekler	676.764	242.615	812.868	337.946	831.421	408.423
2203	Biralar	60.942	40.930	69.668	47.636	84.570	60.804
2208	Distile Alkollü İçkiler	-	34.935	-	40.444	-	47.764
2204	Şaraplar	2.538	6.851	2.848	8.547	4.536	13.626
2206	Diğer Fermente Alkollü İçkiler	146	384	108	308	108	220
2205	Aromatize Şaraplar	8	22	2	2	0	0
	Alkollü İçecekler	63.634	83.122	72.626	96.945	89.214	122.417
Toplam	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	740.398	325.737	885.494	434.891	920.635	530.840

Kaynak: International Trade Centre (Trade Map)

Türkiye'nin alkolsüz içecekler ihracatı içinde meşrubat sanayi ürünleri önemli bir yer tutmaktadır. 2022 yılında %83'lük ihracat payı ile 338,9 milyon ABD doları döviz girdisi elde edilmiştir. Başlıca ihracat yapılan ülkeler 43,5 milyon ABD doları ile Birleşik Arap Emirlikleri (%12,8), 29,1 milyon ABD doları ile Suriye Arap Cumhuriyeti (%8,6) ve 27,1 milyon ABD doları ile Almanya (%8), 19,5 milyon ABD doları ile İngiltere (%5,7) ve 18,5 milyon ABD doları ile Hollanda'dır (%5,4).

Mineral ve gazlı sular ihracatımız 2022 yılında 69,5 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. İhracatın %24,8'i İngiltere, %19,7'si İsrail, %17,4'ü Almanya, %7'si KKTC, %5,3'ü Birleşik Arap Emirlikleri ve %4'ü Belçika'ya yapılmıştır.

Alkollü içecekler içerisinde ülkemizin en önemli ihraç kalemini bira oluşturmaktadır. 2022 yılında %49,7'lik pay ile bira ihracatı karşılığı 60,1 milyon ABD dolarlık döviz girdisi elde edilmiştir. Birleşmiş Milletler ambargosu nedeniyle 2002 yılı ve öncesinde bira ihracatı yapılamayan Irak, sonraki yıllarda en önemli ihraç pazarımız olmuştur. Nitekim 2022 yılında bira ihracatımızın %50,4'ü bu ülkeye yapılmış ve 30,6 milyon ABD doları ihracat gerçekleştirilmiştir. Irak'ı 8 milyon ABD doları ihracat ile KKTC, 7,2 milyon ABD doları ihracat ile Çin izlemiştir. İngiltere, Kanada, Lübnan, Bulgaristan, Azerbaycan ve Gürcistan ise 2022 yılında en fazla bira ihracatı gerçekleştirilen diğer ülkeler olmuştur.

Distile alkollü içecekler içinde yer alan ve biradan sonra en fazla ihracat gerçekleştirilen ürün olan rakı, yurt dışında ağırlıklı olarak Türk ve komşu ülke vatandaşlarının yoğun yaşadığı ülkelerde tüketilmektedir. 2022 yılında 47,8 milyon ABD doları olarak gerçekleşen distile alkollü içecekler ihracatında Almanya (% 36,1), KKTC (%23,1) ve Irak (%5,8) en önemli ihraç pazarlarımızdır.

Şarap ihracatımız ise, 2022 yılında bir önceki yıla göre değer bazında %59,4 oranında artarak 13,6 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Aynı yıl 3,4 milyon ABD doları ihracat gerçekleştirilen Almanya %24,8'lik pay ile en fazla şarap ihracatı gerçekleştirilen ülke olmuştur. Bu ülkeyi 2,9 milyon ABD doları ihracat ile İngiltere (%21,4), 2,2 milyon ABD doları ile KKTC (%16,1) ve 1,7 milyon ABD doları ile Hollanda (12,2) izlemiştir.

İthalat

Ülkemiz alkollü ve alkolsüz içecekler ithalatı 2022 yılında önceki yıla göre değer bazında %83,2 artarak 667,2 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Bu ithalatın yaklaşık yarısını (%52,7) oluşturan alkolsüz içecekler ithalatı 351,5 milyon ABD doları ve diğer yarısını (%47,3) oluşturan alkollü içecekler ihracatı 315,7 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6. Başlıca Ürünler İtibarıyla Türkiye'nin Alkollü ve Alkolsüz İçecekler İthalatı

GTP	Ürün Adı	2020		2021		2022	
		1000 L	1.000 \$	1000 L	1.000 \$	1000 L	1.000\$
2202	Meşrubat	78.101	102.899	111.942	154.606	195.054	349.174
2201	Mineral ve Gazlı Sular	3.139	1.435	3.323	1.590	4.197	2.357
	Alkolsüz İçecekler	81.240	104.334	115.265	156.196	199.251	351.531
2203	Biralar	9.409	12.274	10.740	14.991	13.676	18.119
2208	Distile Alkollü İçkiler	-	128.009	-	166.729	-	251.436
2204	Şaraplar	3.288	12.197	5.355	24.775	7.934	43.104
2206	Diğer Fermente Alkollü İçkiler	104	181	104	381	109	613
2205	Aromatize Şaraplar	162	503	334	1.144	769	2.414
	Alkollü İçecekler	12.963	153.164	16.533	208.020	22.488	315.686
Toplam	Alkollü ve Alkolsüz İçecekler	94.203	257.498	131.798	364.216	221.739	667.217

Kaynak: International Trade Centre (Trade Map)

Alkolsüz içecekler 351,5 milyon ABD dolarlık 2022 ithalatımızın neredeyse tamamı olan 349,2 milyon ABD dolarını meşrubat ithalatı oluştururken, 2,4 milyon ABD dolarının ise daha çok ülkemizdeki yabancı turistlerin tüketimine yönelik içme suyu ve maden suyu ithalatı olduğu görülmektedir.

Alkollü içecekler ithalatımızda 2022 yılında %79,6'lık pay ile distile alkollü içecekler ilk sırada yer almaktadır.

Distile alkollü içecekler içerisinde ise %63,2 oranı ile viski en fazla ithal edilen içecektir. Distile alkollü içeceklerden sonra, %13,7 ile şaraplar ve %5,7 ile bira diğer başlıca ithal edilen alkollü içeceklerdir.